

## СТРУКТУРА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

**Табела 6.1.Распоред на предметите по семестри и студиски години за академски студии (АС)**

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ПРВА ГОДИНА						
1.	2П101	Применета музика	прв	2		20
2.	2П201	Продукција 1	прв	2		10
3	2П202	Продукција 2	втор	2		10
4		Изработка на магистерски програма и труд	втор	2		10
5		Изборен наставен предмет	втор	2		10
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				150		60

**Табела 6.2.Изборни наставни предмети на студиската програма**

Вид на изборен наставен предмет	Број
Наставни предмети од Листата на изборни предмети предложена од единицата	5

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Единица
				П	В		
1.	2И108	Историја на филмската музика	Втор	2		10	ФМУ
2.	2И107	Креирање карактер од основен тип до егзистенција	Втор	2		10	ФМУ
3.	2И104	Културни политики во изведувачките уметности	Втор	2		10	ФМУ
4.	2И103	Права на уметниците-изведувачи во дигиталното опкружување	Втор	2		10	ФМУ
5.	2И105	Методологија на научното истражување	Втор	2		10	ФМУ
Вкупно:				150		50	

рилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Применета музика			
2.	Код	2П101			
3.	Студиска програма	Применета музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва година/ прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	20
8.	Наставник	Проф. м-р Дарија Андовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентите ќе се стекнат со знаења и вештини за работа во областа на применетата музика, како идни професионалци во оваа област, за која има огромно побарување на пазарот на труд. Студентите ќе имаат можност да се сретнат со предизвиците во следните сегменти на применетата музика: sound alike, музика за рекламен спот, музика за најавна шпица од ТВ серија, музика за краток филм од 5 до 10 минути.</p> <p>Целта на предметот е, преку зададните задачи и предавања, да ги упати студентите во спецификите на компонирање применета музика, комуникација со режисер и продуцент, осврнување кон целна публика, добивање познавања за параметрите на рекламните спотови и најавните шпици од ТВ серији, како и обмислување на драматуршки развој и употреба на различни мотиви во пократка филмска целина.</p> <p>Во текот на семестарот остваруваат контакт и со студентите од сродните факултети, со што се отвора можност за создавање тимови и понатамошна професионална соработка.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Sound alike - запознавање на студентите со поимот и системот на функционирање на оваа техника, која помага при почетните обиди за компонирање применета музика, а особено многу помага при постоечки привремени музички решенија од страна на режисерот, на кои композиторот треба да одговори со оригинална музика. Изработка на sound alike.</p> <p>Музика за рекламен спот - запознавање на студентите со кратка историја на рекламниот спот, целните групи на рекламните како и нивната естетика соодветно потребите. Изработка на музика за рекламен спот.</p> <p>Музика за најавна шпица од ТВ серија - запознавање на студентите со функцијата и драматургијата на музиката за најавна шпица на ТВ серија, потребите за овој тип на применета музика и нејзините психолошки, емоционални и естетски аспекти. Изработка на музика за најавна шпица од ТВ серија.</p> <p>Музика за краток филм без говорен текст од 5 до 10 минути - анализа на драматуршкиот развој во филмот, потребата од музика стилски и карактерно, специфики на тембови решенија, аудиовизуелен контрапункт, дисонанца и поддршка во кулисната музика. Изработка на музика за краток филм од 5 до 10 минути.</p>				
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Индивидуална настава со студенти, предавања и практична работа, анализи, аудио-видео презентација, објаснување со примери од областа на применетата музика, дискусии и консултации.</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	20 ЕКТС x 30 часови = 600 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 часа предавања 330 часа самостојни задачи 240 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30	часови
		15.2	Вежби (аудиторски), семинари, тимска работа		часови

16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	часови	
			16.2	Самостојни задачи	330 часови	
			16.3	Домашно учење	240 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко					
	17.1.	Тестови	/ бодови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	90 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци)</li> <li>Освоени минимум 25% од континуираното оценување</li> </ul> <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>потпис</li> <li>Освоени минимум 25% од континуираното оценување</li> </ul>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, учества на обуки и конференции			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Richard Davies	Complete Guide to Film Scoring: The Art and Business of Writing Music for Movies and TV	Berklee Press	2010
		2.	Lalo Schifrin	Music Composition for Film and Television (Music Composition: Film Scoring)	Berklee Press	2011

	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Alan Belkin	Musical composition: Craft and Art	Yale University Press	2018
		2.				
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	<b>Продукција 1</b>			
2.	Код	2П201			
3.	Студиска програма	Применета Музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Факултет за музичка уметност, Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус			
6.	Академска година/семестар	I година/ прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф м-р Ненад Стефаноски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):  Запознавање со аспектите на пред-продукција, продукција и пост-продукција на филм, тв, театар или радио. Користење на алатките за дизајнирање на звук и монтажа на музика на слика. Обработка и анализа на филмски дела. Разбирање на аудиторна перцепција при снимање, репродуцирање и слушање. Запознавање со студиска опрема и компоненти наменети за компонирање музика, креирање звучни ефекти, дизајн на звук и финален звучен микс на филм. Практична работа (снимање на тон и музика) на терен на различни локации.				
11.	Содржина на предметната програма:  1. Процеси и задачи на тонска монтажа. Запознавање со поимите, составите и особините на филмската екипа и секторите за тонска и музичка продукција. Вовед во работата со софтвери за дигитална продукција и репродукција и работа со звук или Digital Audio Workstation (DAW). Запознавање со студиски компоненти за звучен дизајн и креирање музика и ефекти како и нивна практична употреба (микрофони, миксета, монитори, модулари синтисајзери итн.)  2. Практична работа и анализа на методите на работа за тонска продукција. Дизајн на звук, монтажа на дијалог, надсинхронизација, звучни ефекти, позадински амбиенти и атмосфери, надсинхронизирани шумови(фоли звуци), монтажа на музика, миксање на тон и музика во 5.1 surround.				
12.	Методи на учење: теориско апликативен, аналитико- дедуктивен.				
13.	Вкупен расположив фонд на време				
14.	Распределба на расположивото време		2 часа предавање x 15 недели = 30		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3.	Домашно учење (индивидуална работа)	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Вежби			/ бодови
	17.2.	Семинарска работа/проекта задача			25 бодови

	17.3.	Активност и учество			10 бодови
	17.4.	Усмен испит			65 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)				
			до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		- присуство на 80% од вкупниот на фонд на часови - реализација на предвидените семинарски работи		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Интерна семестрална самоевалуација		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
22.1	Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Michel Chion	<i>Audio-Vision (Sound on Screen)</i>	COLUMBIA UNIVERSITY PRESS NEW YORK	1976
	2.	Hilary Wyatt and Tim Amyes	Audio Post Production for Television and Film	Focal Press (An imprint of Elsevier)	2005, <i>Third Edition</i>
22.2	Дополнителна литература				
	Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Francis Rumsey and Tim McCormick	<i>Sound Recording</i>	Focal Press (An imprint of Elsevier)	2009
	2.	Vanessa Theme Ament	The Foley Grail, The Art of Performing Sound for Film, Games, and Animation	Focal Press (An imprint of Elsevier)	2009
	3.	John Purcell Foreword by Dominick Tavella	Dialogue Editing for Motion Pictures, A Guide to the Invisible Art	Focal Press (An imprint of Elsevier)	2008
	4.	Dale Angell	Pro Tools for Film and Video	Routledge	2009

1.	Наслов на наставниот предмет		<b>Продукција 2</b>		
2.	Код		2П202		
3.	Студиска програма		Применета Музика		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		УКИМ Факултет за музичка уметност, Скопје		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		втор циклус		
6.	Академска година/семестар		I година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
					10
8.	Наставник		Проф м-р Ненад Стефаноски		
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции):  Запознавање со аспектите на напредната пред-продукција, продукција и пост-продукција на филм, тв, театар или радио. Користење на алатките за напредно дизајнирање на звук и монтажа на музика на слика. Напредна обработка и анализа на филмски дела. Продлабочено разбирање на аудиторна перцепција при снимање, репродуцирање и слушање. Специфично запознавање со студиска опрема и компоненти наменети за компонирање музика, креирање звучни ефекти, дизајн на звук и финален звучен микс на филм. Практична работа (снимање на тон и музика) на терен на различни локации.				
11.	Содржина на предметната програма:				

	<p>Напредни процеси и задачи на тонска монтажа. Запознавање со поимите, составите и особините на филмската екипа и секторите за тонска и музичка продукција. Вовед во работата со софтвери за дигитална продукција и репродукција и работа со звук или Digital Audio Workstation (DAW). Запознавање со студиски компоненти за звучен дизајн и креирање музика и ефекти како и нивна практична употреба (микрофони, миксета, монитори, модуларни синтисајзери итн.)</p> <p>Самостојна и практична работа и анализа на методите на работа за тонска продукција. Дизајн на звук, монтажа на дијалог, надсинхронизација, звучни ефекти, позадински амбиенти и атмосфери, надсинхронизирани шумови(фоли звуци), монтажа на музика, миксање на тон и музика во 5.1 surround.</p>				
12.	Методи на учење: теориско апликативен, аналитико- дедуктивен.				
13.	Вкупен расположив фонд на време				
14.	Распределба на расположивото време		2 часа предавање x 15 недели = 30		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3.	Домашно учење (индивидуална работа)	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Вежби			/ бодови
	17.2.	Семинарска работа/проекта задача			25 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
	17.4.	Усмен испит			65 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)				
			до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	- присуство на 80% од вкупниот на фонд на часови - реализација на предвидените семинарски работи			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Интерна семестрална самоевалуација			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	22.1	Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Michel Chion	<i>Audio-Vision (Sound on Screen)</i>	COLUMBIA UNIVERSITY PRESS NEW YORK
		2.	Hilary Wyatt and Tim Amyes	Audio Post Production for Television and Film	Focal Press (An imprint of Elsevier) 2005, <i>Third Edition</i>
	22.2	Дополнителна литература			
		Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Francis Rumsey and Tim McCormick	<i>Sound Recording</i>	Focal Press (An imprint of Elsevier) 2009
		2.	Vanessa Theme Ament	The Foley Grail, The Art of Performing Sound for Film, Games, and Animation	Focal Press (An imprint of Elsevier) 2009
		3.	John Purcell Foreword by Dominick Tavella	Dialogue Editing for Motion Pictures, A Guide to the Invisible Art	Focal Press (An imprint of Elsevier) 2008
		4.	Dale Angell	Pro Tools for Film and Video	Routledge 2009

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на филмската музика			
2.	Код	2И108			
3.	Студиска програма	Применета музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор			
6.	Академска година/семестар	Прва година / 2 семестар		Број на ЕКТС-кредити	10
8.	Наставник	Проф. д-р Александар Трајковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<ul style="list-style-type: none"> <li>- да се запознаат со поимот филмска музика;</li> <li>- да се оспособат за објаснување на функцијата и значењето на филмската музика;</li> <li>- да се запознаат со историскиот развој на филмската музика;</li> <li>- да се запознаат и да ги разликуваат спецификите и карактеристиките на развојните периоди;</li> <li>- да се запознаат со творештвото на најзначајните кинематографии во Европа и светот;</li> <li>- да препознаваат и доживуваат естетски содржини на вредни дела од историјата на филмската музика;</li> <li>- да се оспособат за анализа на филмската музика</li> <li>- да даваат осврт за филмската музика</li> <li>- да се запознаат со карактеристиките на македонската филмска музика;</li> <li>- да се запознаат и да ги разликуваат творештвата на македонските композитори на филмска музика;</li> <li>- да препознаваат и откриваат нови можности за музички израз;</li> <li>- да го збогатаат естетскиот сензибилитет на сопствената личност</li> </ul>			
11.	Содржина на предметната програма:	<p>Вовед во предметот</p> <p>Музиката и немиот филм</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Првите соединувања на музиката и филмот</li> <li>-Аспекти на употреба на музиката во првите филмски проекции</li> </ul> <p>Никлодиони</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Употреба на музиката во никлодионите</li> </ul> <p>Првите партитури за филмска музика</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-„Убиството на Војводата од Гиз“ – Камил Сен Санс</li> </ul> <p>Развој на играниот филм</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Музиката во филмот „Раѓањето на нацијата“</li> </ul> <p>Музиката и немите филмови во Европа</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Италија и Франција</li> </ul> <p>Музиката и немите филмови во Европа</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Германија и Советскиот сојуз</li> </ul> <p>Презентација на семинарски трудови</p> <p>Појавата на звучниот филм</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Појава на Витафонот</li> <li>-„Дез пејач“ – аспекти на употреба на музиката</li> </ul> <p>Музиката во класичниот филм</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Теории и трудови за употребата на музиката во класичниот филм</li> </ul> <p>Појава и развој на филмскиот мјузикл</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Филмскиот мјузикл од 30-тите, до 80-тите години на XX век</li> </ul> <p>Појава и развој на филмскиот мјузикл</p>			

	-Филмскиот мјузикл од 90-тите години на XX век, до денес Историски развој на музиката во анимираните филмови Анализа на филмска музика Презентација на семинарски трудови			
1 2.	Методи на учење: Предавање – теоретска настава Интерактивно учење Тимска работа Подготовка на семинарски трудови			
1 3.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часови = 300 часови		
1 4.	Распределба на расположивото време	30 часа предавања 330 часа самостојни задачи 240 часа домашно учење		
1 5.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	
1 6.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	330 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	240 часа
1 7.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	60 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект ( презентација: писмена и усна)	20 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
1 8.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
1 9.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	<u>За потпис:</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>Редовност на настава (не повеќе од 4 изостаноци)</li> <li>Освоени минимум 25% од континуираното оценување</li> </ul> <u>За завршен испит:</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>потпис</li> <li>Освоени минимум 25% од континуираното оценување</li> </ul>		
2 0.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
2 1.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Квалитетот на наставата, активноста на студентите и успешноста на студентите ќе се следат во текот на целиот семестар. На крајот од предавањата, ќе биде извршена евалуација на предметот и професорот.		
	Литература			
	Задолжителна литература			



2 2.	22.1.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1	Dorothy Miell (editor); Raymond MacDonald (editor) David J. Hargreaves (editor)	Musical Communication	Oxford University Press	2005	
		2	Alexander N. Yakupov	The Theory of Musical Communication	Cambridge Scholars	2016	
	3	Even Ruud	Music Therapy: Improvisation, Communication and Culture	Barcelona Publishers	1998		
	22.2.	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1	Margaret Corke (editor)	Approaches to Communication through Music	David Fulton Publishers	2002	
		2	Denis McQuail	<i>Mass Communication Theory: An Introduction</i>	SAGE Publications	1994	
	3	Daglas Kelner	<i>Medijska kultura.</i>	CLIO	2004		

1.	<b>Наслов на наставниот предмет</b>	<b>Креирање лик – од основен тип до егзистенција</b>			
2.	Код	2И107			
3.	Студиска програма	Применета музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус/втор семестар			
6.	Академска година /семестар	I / 2		Број на ЕКТС-кредити	10
8.	Наставник	Проф.д-р Ана Стојаноска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оспособување на студентите за самостојно интерпретирање на основните поими поврзани со креирањето на ликот како фундаментален елемент на уметничкото дело.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Што е лик? 2. На кој начин се креира еден лик? 3. Основна категоризација на ликови 4. Тип – архетип – базичната структура 5. Антагонист – протагонист 6. Лик функција 7. Карактер – од основната предлошка до доминантен изведувач 8. Кога ликот „излегува“ од форматот – егзистенција				

	9. Аристотел за карактерите 10. Апликативни примери низ уметностите 11. Карактер во книжевно дело 12. Карактер во драмско/оперско/балетско дело 13. Карактер во филмско дело 14. Карактер во музика 15. Пишување на карактер					
12.	Методи на учење: : интерактивна настава, самостојна работа, индивидуална работа со студентот, консултации					
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часови = 300 часови				
14.	Распределба на расположивото време	90+90+20+50+50=300				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	90		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	90		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20		
		16.2.	Самостојни задачи	50		
		16.3.	Домашно учење – задачи	50		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Самостојно истражување (презентација, егида, мултимедијална презентација)		20 бодови		
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови		
	17.3.	Активност и учество (Подготовка на час)		20 бодови		
	17.4	Усмен испит		40 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		35 бодови на крај на семестар Редовност на настава (не повеќе од 3 изостаноци) Прочитани драмски текстови и стручна литература. Самостојно истражување и подготовка на час Програмата за завршниот испит мора да содржи: прочитана задолжителна и литература за анализа, презентација на личните истражувања на студентот			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		интерактивен			
22. P	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аристотел	За поетиката	Скопје: Култура	1990
			Batušić, Nikola	Uvod u teatrologiju	Grafički zavod Hrvatske	1991
		2.	Carlson, Marvin	<i>Theories of the theatre</i>	London: Cornell University Press	1993
3.		Лужина, Јелена (прир.),	<i>Теорија на драмата и на театарот</i>	Скопје, Детска радост	1999	

22.2.	4.	Leich, Robert	Theatre Studies	New York: Routledge	2008
	5.	Стојаноска, Ана	<i>Театар: предизвик</i>	Скопје: УКИМ	2018
	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Gerould, Daniel (ed)	Theatre/Theory/Theatre	New York: Applause Theatre & Cinema Books	2000
	2.	Pavis, Patrice	<i>Pojmovnik teatra</i>	Zagreb:Antibarbarus	2004
	3.				
	4.				

1.	Наслов на наставниот предмет	<b>Културни политики во изведувачките уметности</b>			
2.	Код	2И104			
3.	Студиска програма	Применета музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност, Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус			
6.	Академска година/семестар	1 година/ 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф д-р Соња Здравкова-Цепароска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со аспектите на културната политика, како и можност за следење на нејзините стратегии и модели. Способност за анализа и детектирање на придобивките од одреден културен модел. Анализа на културните политики во изведувачките практики. Запознавање и толкување на теориите кои ја дефинираат, обликуваат и влијаат на оваа сфера на културата. Одредување на матрици на изведба и нивната стилско-формативна профилација условена директно од актуелните стратегии во културата односно уметноста.				
11.	Содржина на предметната програма:  1. Дефинирање и толкување на поимите култура, културна политика и културни стратегии. Осврт на изведувачките уметности, нивна специфики (чисти, гранични, фузиони) и карактеристики на функционирање во однос на координатите поставени во културната политика . Анализа на културта и процесот на канализирање на формите преку примери во изведувачката сфера.  2. Културната политика и модели поврзани со истата. Ефекти и карактеристики на одредени културни модели. Начини и услови за градење културни стратегии. Културата како имиџ во формирање и постигнување на конкретни социјални цели.  3. Интеракции на социјалниот контекст и културата. Трендови во културната политика толкувано преку историски дискурс. Трендови во културната политика толкувано преку социо-политички дискурс. Теории за културната политика и стратешки насоки – примери од светот/примери од Македонија.				
12.	Методи на учење: теориско апликативен, аналитико- дедуктивен.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часови = 300 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 часа предавања 70 часа проектни задачи 70 часа самостојни задачи			

		130 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	70 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	70 часови	
		16.3.	Домашно учење (индивидуална работа)	130 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Вежби		/ бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проекта задача		25 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
	17.4.	Усмен испит		65 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)				
			до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	- присуство на 80% од вкупниот на фонд на часови - реализација на предвидените семинарски работи			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Интерна семестрална самоевалуација			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
22.1	Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	
	1.	Schechner Richard	<i>Performance theory,</i>	Routledge	
	2.	Carole Rosenstein	<i>Understanding Cultural Policy</i>	Routledge	
	22.2	Дополнителна литература			
	Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач	
	1.	Ulrike Hanna Meinhof, Anna Triandafyllidou	<i>Transcultural Europe Cultural Policy in a Changing Europe</i>	PALGRAVE MACMILLAN	
	2.	Jennifer Craik	<i>Re-visioning arts and cultural policy : current impasses And future directions.</i>	ANU E Press	
	3.	Anthony O'Hear	<i>The Landscape of Humanity Art, Culture and Society</i>	Imprint Academic	
	4.	Patrice Pavis ed.	<i>The intercultural performance reader</i>	Routledge	
	5.	ЕкоУмберто	<i>Култура, информација, комуникација</i>	Нолит	

Прилог бр.		Предметна програма одвтор циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Права на уметниците-изведувачи во дигиталното опкружување
2.	Код	2И103
3.	Студиска програма	Применета музика
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус

6.	Академска година/семестар	I година/ 2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Димитри Чапканов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Изучувајќи ја предметната програма студентите ќе се стекнат со знаења за правата на уметниците-изведувачи и нивна заштита посебно во однос на приходите од: јавни изведби пред публика на фестивали, концерти, клубови, јавни места и приватни настани; надоместоци при продажба на фиксирана изведба (снимка), на носач на звук; надоместоци при продажба на дигитална снимка преку интернет во облик на симнување, стриминг, ринг тон на мобилен телефон и слично; спонзорство и во други случаи.</p> <p>Со знаењата од предметната програма студентите ќе се оспособат да ги препознаваат повредите на правата на уметниците-изведувачи во дигиталното опкружување (дигитално пиратство, пиратство на фонограм, пиратство на аудиовизуелно дело, сајбер криминалитет), како и причините за овие појави. Со предметната програма ќе ја осознаат регулаторната надлежност врз интернет, регулирање на инфроматичките технологии, дигиталното управување со правата на носителите преку индивидуален надзор, следење и мерење на емитуваните авторските дела односно предмети на сродни права кои се емитуваат во медиумите.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Во текот на наставата, се изучува статусот на уметниците – изведувачи (пејачи, музичари, балетски уметници, артисти и други лица кои со игра, песна, танц, говорење, рецитирање или на друг начин, изведуваат книжевни или уметнички дела или дела од народното творештво, режисери на сценски дела, диригенти на оркестри и хорови, обликувачи (мајстори) на тон или на тонска снимка). Натаму, детално се проучуваат правата на уметниците-изведувачи и тоа следниве исклучиви морални права: 1) да биде признат како изведувач на изведбата; 2) да биде назначено неговото име, псевдоним или друга ознака, односно називот на составот, уметничкиот раководител на составот и солистот, при секое користење на изведбата, освен ако тоа технички не е возможно и 3) да се спротивстави на секакво менување, деформирање, сакатење или уништување на неговата изведба, односно да се спротивстави на секое користење на изведбата што може да им наштети на неговата личност, чест и углед. Во рамките на правта се разработуваат и исклучивите материјални права да дозволува или забранува користење на својата изведба за: 1) снимање на својата неснимена изведба; 2) јавно соопштување на својата неснимена изведба, освен за радиодифузно емитување на својата изведба која, сама по себе, е радиодифузна или е направена од снимка; 3) умножување на снимката од изведбата; 4) пуштање во промет на оригиналот или примерокот од снимката од изведбата и 5) ставање на располагање на јавноста на снимката од изведбата.</p> <p>Наведените прашања се проучуваат во контекстот на дигиталното опкружување, со посебен осврт на системот за електронско евидентирање на емитуваните авторски дела, односно предмети на сродни права кои се емитуваат во медиумите, обезбедувајќи: нивно идентификување во времето кога тие се емитуваат на програмата на радио-телевизиската организација; записи од емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права; дневни, месечни и годишни извештаи и други периодични извештаи за емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права по одредени параметрии чување на податоците од системот за електронска евиденција во рок од пет години од денот на нивното евидентирање.</p>				
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Групна работа со студенти, предавања-интерактивна настава, аудио-видео презентација, објаснување на примери од музичката индустрија, посета на релевантни институции, играње на улоги, симулации, дискусии и консултации.</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часови = 300 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 часа предавања 90 часа самостојни задачи 180 часа домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30	часови

		15.2	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	90 часови	
		16.3	Домашно учење	180 часови	
17.	Начин на оценување - Нумеричко				
	17.1.	Тестови		80 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		/ бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 3 отсуства) <u>За полагање завршен испит:</u> - потпис		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студентски анкети, самоевалуација, учества на обуки и конференции		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Чапканов, Д.	Права на уметниците-изведувачи во дигиталното опкружување. Авторизирани предавања,	Скопје
		2.	Koskinen-Olson, T. & Lowe, T.	Management of Copyright and Related Rights in the Field of Music	Geneva: WIPOpublication Достапно на: <a href="http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=3402&amp;planning=EN">http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=3402&amp;planning=EN</a>
	22.2	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
1.		Uchtenhagen, U.	Copyright collective management in music.	Geneva: WIPO publication Достапно на <a href="http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=362&amp;planning=EN">http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=362&amp;planning=EN</a>	

	2.	Arnold, R.	Performers' Rights	Sweet & Maxwell; 4th edition	2008
	3.	Fiscor, M.	The Law of Copyright and the Internet	Oxford University Press	2001

Прилог бр. 3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	<b>Методологија на научното истражување</b>			
2.	Код	2И304			
3.	Студиска програма	Применета музика			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за музичка уметност - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година/семестар	I година/2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф. д-р Трена Јорданоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот го обработува научно-истражувачкиот процес од подготовка на елаборат, инструменти, операционализација во научен труд, обработка на податоци (квантитативни и квалитативни методи), коментирање на резултатите, користење и цитирање на литература.				
11.	Содржина на предметната програма: Одредување на теориска дисциплина, дефинирањето на теоријата на музиката, поставување основи на наука, запознавање со научните методи, одредување на фазите на научниот процес, поставување хипотеза, структурирање на елаборат и научен труд, користење и цитирање литература, квантитативни методи и квалитативни методи (избрани техники за анализа).				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, дискусија, консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часови = 300 часови			
14.	Распределба на расположивото време	30 + 270 = 300 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (аудиториски), семинари, тимска работа	/	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/	
		16.2	Самостојни задачи	/	
		16.3	Домашно учење	270 часови	
17.	Начин на оценување - нумеричко				
	17.1.	Тестови	90 бодови		
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	/		
	17.3.	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		<u>За потпис:</u> - редовно посетување на наставата (не повеќе од 3 отсуства) <u>За полагање завршен испит:</u> - потпис		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		анкетни листови, самоевалуација		
22.	Литература				
Задолжителна литература					
22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Бужаровски, Димитрије	Истражувачки методологии, материјали подготвени од предметниот наставник		1990-2012
	2.	Buzarovski, Dimitrije	“Musicology and Ethnomusicology in the Digital Era” in: Contemporary Trends in Musicology and Ethnomusicology, The Struga Music Autumn	Skopje: IRAM	2002
	3.	Colwell, Richard (ed.)	MENC Handbook of Research Methodologies	Oxford University Press	2006
22.2	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				